

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

TONAL VE MODAL EZGİLERİN ÖĞRENME DÜZEYİ ARASINDAKİ
FARKIN ÖLÇÜLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Prof. Yusuf AKBULUT

Hazırlayan

Çiğdem SİLLELİ ÖMÜR

Konya 2014

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Çiğdem ÖMÜR
	Numarası	108309021006
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı/ Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Tonal ve Modal Ezgilerin Öğrenme Düzeyi Arasında Farkın Ölçülmesi Üzerine Bir Araştırma

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Çiğdem ÖMÜR

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Çiğdem SİLLELİ ÖMÜR
	Numarası	108309021006
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Yusuf AKBULUT
Tezin Adı	TONAL VE MODAL EZGİLERİN ÖĞRENME DÜZEYİ ARASINDAKİ FARKIN ÖLÇÜLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan TONAL VE MODAL EZGİLERİN ÖĞRENME DÜZEYİ ARASINDAKİ FARKIN ÖLÇÜLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA başlıklı bu çalışma 26 /12 /2014 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

İmza

Prof. Yusuf AKBULUT

Danışman

Doç.Dr. Hasan YILMAZ

ÜYE

Yrd.Doç.Dr. Nurtuğ

ÜYE

BARIŞERİ AHMEDHAN

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın giriş, gelişme ve sonuç evrelerinin her aşamasında her anlamda yardımcı ve katkısı olan danışmanım sayın Prof. Yusuf AKBULUT'a, hem arkadaş hem de akademisyen olarak yardımlarını esirgemeyen ve hep yanımda olan Öğr. Gör. Dr. Vahide Bahar YİĞİT'e, analiz kısmında yardımlarıyla katkıda bulunan Harun GENÇ'eve tezin İngilizce çeviri ve düzenleme kısmında yardımcı olan sevgili eşim Çağla ÖMÜR' e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Çiğdem ÖMÜR
	Numarası	108309021006
	Ana Bilim / Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı/ Müzik Eğitimi	
	Bilim Dalı	Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Yusuf AKBULUT
Tezin Adı	Tonal ve Modal Ezgilerin Öğrenme Düzeyi Arasında Farkın Ölçülmesi Üzerine Bir Araştırma	

ÖZET

Bu araştırmada müzik eğitiminde, çocuk şarkıları incelenerek, tonal ve modal ezgilerin öğrenme düzeyinde oluşturduğu farklılıklar araştırılmıştır.

Gözlem yönteminin kullanıldığı bu araştırmada, karar ses, ölçü sayısı ve tartım yapısı açısından eşleştirilen 5 tonal 5 modal şarkı, seçilen gözlem grubuna öğretilerek tonal ve modal ezgilerin öğrenme düzeyinde oluşturduğu farklılıklar gözlenmiştir.

Araştırma grubu Ankara Yenimahalle Mürüvet Bekir Elmağaçlı Ortaokulu 6/A sınıfı olarak sınırlandırılmıştır. Bu gruba eşleştirilen şarkılar öğretilerek kayıt altına alınmıştır. Uzman görüşleri alınarak değerlendirme ölçeği oluşturulmuş,

oluşturulan bu ölçek yine uzmanlar tarafından değerlendirildikten sonra analiz edilmiştir. ıkan verilere göre sonuç ve öneriler sunulmuştur.

Araştırmada tonal ezgilerin ve modal ezgilerin öğrenme düzeyleri araştırılarak hangisinin daha kolay öğrenildiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonucunda anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucuna göre; okul müzik kitaplarında yer alan şarkıların arttırılması ve yeniden okul şarkısı dağarcığı oluşturulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Tonal, Modal ve Okul şarkıları

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Çiğdem ÖMÜR
	Numarası	108309021006
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Fine Arts Education/ Music Education
	Programı	Master With Thesis
	Tez Danışmanı	Prof. Yusuf AKBULUT
	Tezin İngilizce Adı	A Research On Calculating The Differences Between Tonal And Modal Melody Learning

SUMMARY

With this thesis; the differences of tonal and modal melodies on their effects on learning levels are studied through musical education and children's songs.

In this research utilizing observation technique; Five tonal and five modal songs that are matched in terms of sound, meter and rhythm structure are taught to the selected test group and the differences of tonal and modal melodies on the learning levels are observed.

The research group is limited to Classroom 6/A in Ankara Yenimahalle Mürüvet Bekir Elmaağaçlı Middle School. Corresponding songs are taught to the group and recorded. The rating scale is established with expert opinion, and the scale

is evaluated and analyzed. Results and recommendations are provided as per the output data.

In this study, it is attempted to determine which one is learned easier by searching the learning level of tonal and modal melodies.

For the out come of the study, there is no significant differences. For the result of research, it may be suggested to increase the numbers of the songs, which is located in school music books, and regenerating the school musics repertory.

Keywords: Tonal, Modal, School Songs

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	x
ŞARKILAR LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1
1.1. . Problem.....	3
1.2.Alt Problemler	3
Bu ana problem doğrultusunda şu alt problemlere cevap aranacaktır:	3
1.3.Araştırmanın Amacı	4
1.4.Araştırmanın Önemi.....	4
1.5.Varsayımlar (Sayılıtlar)	5
1.6.Sınırlılıklar	5
1.7.Tanımlar	5
2.1.EĞİTİM VE GELİŞİM.....	6
2.2.Müzik Ve Müzik Eğitimi.....	7
2.3.Müzik Eğitiminin Amaçlarına Göre Çocukta Gelişim Alanları	7
2.3.1.Fiziksel gelişim	8
2.3.2.Psiko-motor gelişim	8
2.3.3.Bilişsel gelişim.....	9
2.3.4.Duyusal Gelişim	10
2.3.5.Kişilik Gelişimi.....	10
2.3.6.Duyusal Gelişim	11

2.3.7.Sosyal Gelişim	11
2.4.Okul Müziği.....	12
2.5.Okul Müziğinde Kullanılan Türler	14
2.5.1.Tekerleme Ve Saymacalar	14
2.5.2.Ninniler Ve Türküler	14
2.5.3.Çalgı Müziği	14
2.6. Çocuk Şarkıları Tanımı Ve Çeşitleri	15
2.6.1.Aktarma Şarkılar	15
2.6.2.Öykünme Şarkılar	16
2.6.3.Anonim Şarkılar (Tekerleme-Saymaca-Ninni-Halk Türküleri)	16
2.6.4.Türk Okul Şarkıları	16
2.7.Okul Şarkılarının Özellikleri.....	17
2.8.İlköğretim İkinci Kademe Okul Şarkılarının Ses Sınırları	18
2.7. İlgili Literatür	19
YÖNTEM	22
3.1.Araştırma Modeli.....	22
3.2.Verilerin Toplanması.....	22
3.3.Seçilen 5 Tonal 5 Modal Çocuk Şarkısının Tür, Konu, Ritmik Ve Tonal Yönden İncelenmesi	23
3.3.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	36
BÖLÜM 4	37
BULGULAR VE YORUMLAR	37
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	43
ÖNERİLER	46
KAYNAKÇA.....	48

TABLolar LİSTESİ

TABLO-1: 5 TONAL ŞARKI LİSTE VE ÖZELLİKLERİ	33
TABLO-2: 5 MODAL ŞARKI LİSTE VE ÖZELLİKLERİ	34
TABLO-3: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ.....	35
TABLO-4: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 1. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI	37
TABLO-5: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 2. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI	38
TABLO-6: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 3. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI	38
TABLO-7: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 4. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI	39
TABLO-8: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 5. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI	39
TABLO-9: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 6. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI	40
TABLO-10: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 7. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI.....	40
TABLO-11: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 8. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI.....	41
TABLO-12: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 9. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI.....	41
TABLO-13: DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 10. KRİTER ANALİZ SONUÇLARI	42

ŞARKILAR LİSTESİ

ŞARKI-1: AKŞAM ÇOCUK ŞARKISI.....	23
ŞARKI-2: SUNALAR ÇOCUK ŞARKISI	24
ŞARKI-3: DERE ÇOCUK ŞARKISI.....	25
ŞARKI-4: HEY GÜZELLER ÇOCUK ŞARKISI.....	26
ŞARKI-5: HAYVANLAR ÇOCUK ŞARKISI.....	27
ŞARKI-6: SARI MENDİL ÇOCUK ŞARKISI.....	28
ŞARKI-7: NEŞELİ OL ÇOCUK ŞARKISI	29
ŞARKI-8: ZİLLER ÇOCUK ŞARKISI.....	30
ŞARKI-9: ŞEN GEMİCİLER ÇOCUK ŞARKISI	31
ŞARKI-10: SİLİFKE'NİN YOĞURDU ÇOCUK ŞARKISI	32

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Eğitimin çocukluk döneminde başladığını düşünürsek müziğin bu dönem içerisindeki rolü büyüktür. Başarmak istediğimiz her amaç için önce çocuğa müzik sevgisini aşılacak gerekir. Böylece çocuğa toplumsal kuralları ve milli değerleri aktarırken aynı zamanda müzik becerisini geliştirerek bireyler arası iletişime, bilişsel gelişime ve dil gelişimine de katkı sağlamaktadır.

"Müzik, insan yaşamında vazgeçilemez bir yer tutar. Geleneksel yaşantı aracı olmaktan, örgün eğitim kademelerinde davranış kazandırma disiplinine; boş zaman değerlendirme alışkanlığından, kuşaklar arası iletişim görevi üstlenmeye kadar geniş bir alanda müziğe önemli bir görev yüklenir" (Yıldız, 2005: 74).

Çocuk, müzik yoluyla kendine güven ve kendini ifade gücü kazanarak birey olma yolunda ilk adımlarını sağlam temeller üzerine atmaktadır. Kültürel mirasımızı aktarmak için kullandığımız çocuk şarkıları, diğer öğrenme yöntemlerine göre çocuğun hafızasında daha çabuk yer edinirken aynı zamanda çocuğu sıkıkmamakta ve bu süreci eğlenceli hale getirmektedir.

Eskiden beri yaşanan en büyük sıkıntılardan biri de çocuk şarkılarının halk müziği ile olan ilişkisinin sağlıklı bir şekilde sağlanamamış olmasıdır. Hatta günümüzde okullarda kullanılan müzik kitaplarına bakacak olursak aynı yanlışın devam etmekte olduğunu görmekteyiz. Müzik bilimcilerinin bu konuyla ilgili çalışmaları gün geçtikçe artmakta ve gelişmektedir (Say, 2001; Uçan, 2005).

"Uygulana gelen müzik eğitimi, özünde aktarmacı ve öykünmeci (taklitçi) olduğu için yarar sağlamamakta, daha da önemlisi, toplumumuz insanına çocuklarımıza ve gençlerimize yabancı gelmektedir. Bu eğitim anlayışı tümüyle bırakılmalı, onun yerine, kaynağını halk müziğinden alan, evrensel verilerden yararlanılarak çağdaş bir kavrayışla yaratılacak 'ulusal' bir müzik eğitimi uygulanmalıdır" (Say, 2001: 85).

Okullardaki müzik eğitimi, ortaokul 5. sınıfta başlamaktadır. Bu yaşa kadar çocuk müzik eğitimini sınıf öğretmeninden almakta, sınıf öğretmenin ne derece müzik bilgisi varsa bu bilgi çerçevesinden ilk izlenimi oluşmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin nota bilgisi bulunmamakta, derslerinde sadece kulaktan eğitim vermektedirler. Bu da ileride oluşacak düzeltilmesi zor bir müzik altyapısı ya da geliştirilmesi zor bir beğeni oluşturmaktadır, uzun uzadıya tartışılması gerekecek başka bir konudur.

Okul müzik kitapları bu konuda ne kadar yardımcı olmaktadır ve içerik bakımından yaşa ve seviyeye uygunluğu ne kadar yerindedir. Tonal ezgilerle mi yazılmalı yoksa modal ezgiler mi hakim olmalı. Hangisinden ne kadar olması gerektiği önemli diğer bir konu. Çünkü kendi öz müziğimizin altyapısını modal ezgiler oluştururken okul müzik kitaplarında neden daha çok tonal bir beğeni oluşturulmak istenmektedir. Modal ezgiler bulunmakta ama acaba neye göre seçildi ve o yaş beğenisiyle örtüşmekte midir? Bu konu da müzikçilerin yorumları aynı ana fikirde farklı cümlelerle anlatılmıştır. Bunlardan bir kaçına bakacak olursak, okul müzik eğitimi, çocuk müzik eğitimi ile ilgili günümüzden iki önemli yaklaşımı da bildiri aracılığıyla paylaşmakta yarar bulunmaktadır.

“Çocuklar şarkı söyler; Amerika’da, Almanya’da, Çin’de, kendi şarkılarını... Biz söyletmemişiz türkülerimizi. Müzik dersi koymuşuz, sokmamışız okullara halk türkülerimizi; “müzik” ten saymamışız. Milyonlarca çocuk var, genç var okullarda; ne söyler bunlar ne dinler, aktarma, öykünme, yoz müziklerden başka?.. Açın müzik kitaplarını ansıyın size belletilenleri; sayıp bakın kaç aktarma, kaç öykünme...Kaç Türkü var üç kişi bir olup söyleyebileceğiniz?.. Niçin böyle?”(Sun, 1984: 9).

“...Türk Halk Müziği’nin okullarda eğitim müziği olarak kullanılmaması sonucu, seçkin ve anlamlı yurt türkülerini bir ağızdan söyleyen bir gençlik yetiştirilememiştir.

Eğitimde kullanılan hemen çoğu yabancı şarkılardan, aktarma ezgilerden oluşan okul şarkıları repertuarı ise okul çağında benimsenmediği gibi öğrenilen

Birkaçı ise bir müddet sonra unutulup gitmektedir. “ şeklinde, konuyla ilgili yakınmalarını ifade etmektedirler(Özbek, 1990:194).

“Bugünün gençlerine; gerek okulda, gerek günlük yaşamlarında benimsetilen müzik zevki ve beğenisi, gelecekteki toplumumuzun müzik beğenisini de oluşturacaktır. Bu açıdan bakıldığında, okul müzik eğitiminin önemi, daha da artmaktadır. Oysa; ülkemizde elli yıldır uygulanan çarpık okul müzik eğitiminin toplumumuzda oluşturduğu ezgisel kaos, bugün yadsıyamadığımız bir gerçektir. Bunun dışında; gerek Türk müziğinde gerek Batı müziğinde varolan; bağnaz, dediğim dedik ve bilim dışı yaklaşım, ülkemizdeki müziksel kargaşanın bir başka nedenidir.” sözleriyle, duygu ve düşüncelerini ifade etmektedirler (Akdoğu,1987:15).

1.1. . Problem

Araştırmada cevap aranan ana problem cümlesi şu şekilde ifade edilmiştir: Tonal ve modal ezgilerin öğrenme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.Alt Problemler

Bu ana problem doğrultusunda şu alt problemlere cevap aranacaktır:

Çocuklar şarkı söylerken (tonal- modal şarkılar):

1. Şarkı söylerken doğru nefes kullanabiliyor mu ?
2. Şarkıda doğru yerde nefes alabiliyor mu ?
3. Ezgiyi doğru söyleyebiliyor mu ?
4. Şarkının ritmik yapısına uyabiliyor mu?
5. Şarkı sözlerinin doğru artiküle edebiliyor mu ?
6. Ton ve makamda kalabiliyor mu ?
7. Sesleri doğru ve temiz çıkarabiliyor mu ? (entonasyon)
8. Şarkının karakteristik yapısına uygun söyleyebiliyor mu ?
9. Şarkıyı bir bütün olarak toplu halde söyleyebiliyor mu ?
10. Şarkının ses aralığına zorlanmadan uyum sağlayabiliyor mu ?sorularına cevap aranacaktır.

1.3.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, çocukların tonal ve modal ezgileri öğrenirken yaşadıkları bilişsel, duyuşsal, devinişsel öğrenme durumlarını gözlemleyerek ortaya çıkan durumun tonal ve modal ezgilerin öğrenme düzeyi arasında bir fark oluşturup oluşturmadığını saptamaktır. Bu süreçte genel öğretim ilkeleri olan; Çocuğa görelilik, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta, yakından uzağa, açıklık, aktivite, hayata yakınlık, bütünlük, ilkeleri çerçevesinde seçilen eşit sayıdaki tonal ve modal ezgilerle hedefe ulaşılabilirliğini gözlemleyerek bu ilkelerin gösterdiği doğrultuda çocuklar tarafından modal ezgilerin mi daha kolay yoksa tonal ezgilerin mi daha kolay öğrenildiğini belirlemeyi amaçlamaktadır.

1.4.Araştırmanın Önemi

Bu araştırma sonucunda ulaşılacak olan veriler doğrultusunda;

1. Milli Eğitim Bakanlığı'nın çıkarmış olduğu okul müzik kitaplarının içerik ve eser repertuarına katkıda bulunacağı,
2. Yeni çocuk şarkıları oluştururken bestecilere farklı bir bakış açısı getirebileceği,
3. İkinci dört birinci sınıf öğrencilerinin müzikal algılarının, müzikal zevklerinin ve müzikal beğeni anlayışlarının gelişmesine katkı sağlaması düşünülməsi,
4. Araştırma sonuçları ile bundan sonra yapılacak olan konu ile ilgili çalışmalarda kullanılmak üzere kaynak oluşturması olasılığı açısından önemlidir.

1.5.Varsayımlar (Sayılılar)

1. Seçilen şarkıların araştırmayı sağlıklı bir sonuca götürecektir nitelikte olduğu,
2. Seçilen araştırma yönteminin araştırmanın amacına, konusuna ve problem durumuna uygun olduğu,
3. Veri toplama araçlarının bu araştırma için yeterince geçerli ve güvenilir olduğu,
4. Oluşturulacak örneklem grubunun evreni temsil edebilecek nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

1.6.Sınırlılıklar

1. Bu araştırma seçilen 5 tonal, 5 modal şarkı,
2. Ankara Yenimahalle Mürüvvet Bekir Elmaağaçlı Orta Okulu 6. Sınıf öğrencileri,
3. Kullanılan gözlem yöntemi ile sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972:4).

Müzik Eğitimi:Bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir (Uçan, 2005:30).

Okul şarkıları:Sözleri ve ezgisiyle çocuklar için yazılmış şarkılara “Çocuk Şarkıları” denir. Çocuk şarkıları dağarcığı, ya çocukların söyledikleri anonim şarkılardan, ya da çeşitli toplumların halk müziklerinden ya da çocuklar için söz ve müzik yazan yerli ve yabancı yaratıcıların çocuk şarkılarından oluşur (Sun, 2002: 26).

BÖLÜM 2

2.1.Eğitim Ve Gelişim

Her insan eğitilen ve eğiten bir varlıktır. Eğitim davranışın üzerinde şekillenen bir yapıya sahiptir. Her eğitimcinin de farklı farklı eğitim tanımlamaları olmuştur bunlardan birkaçı şöyledir (Aktaran: Ertürk, 1972: 4) eğitimi, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olarak tanımlarken; Tezcan'a (Aktaran: Tezcan,1997:4) göre eğitim, kişinin gelişmesine yardım eden ve onu temel alan, onu yetişkin yaşamına hazırlayan, gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmesine yarayan bir süreçtir. Demirel (Aktaran: Demirel, 2000:4) eğitimi,bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme süreci olarak ele alırken; Sönmez (Aktaran: Sönmez, 2007:4), Demirel ile benzer olarak eğitimi, kültürel değerleri bireye kazandırma süreci olarak tanımlamıştır.

Hayatın başlangıcından ihtiyarlığa, ölüme kadar insanlar sayısız iç ve dış etkenler altında kalırlar. Bu çerçevede içerisinde kullanılan iki anahtar kelime “kalıtım” ve “çevre” dir. İnsanın belirli bir durumda faaliyette bulunması bu iki faktörden gelen etkilerin bir ürünü olarak karşımıza çıkar. Bu süreçleri gösteren kavrama ise “gelişme” denir (Başer, Fatma Adile, 2004: 4).

Öğrenme, yaşantı ve olgunlaşma sonucunda bireyde görülen düzenli ve sürekli değişikliklere gelişim denilmektedir. Bu üç etkenin etkileşimi sonucunda gelişim gerçekleşir. Tanımdan da anlaşılacağı gibi gelişim öğrenmeyi de içeren daha kapsamlı bir kavramdır. Bu nedenle, öğrenme gelişim anlamında kullanılmamalıdır (Selçuk, 2001: 13)

Gelişim büyümeyle de karıştırılmamalıdır. Büyüme daha çok fiziksel özellikler için kullanılırken, gelişim fiziksel özelliklerin yanı sıra diğer psikolojik özellikleri de kapsayacak şekilde kullanılır. Gelişim; büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin sonucunda gerçekleşir (Bacanlı, H, 2000: 5).

2.2.Müzik Ve Müzik Eğitimi

Müzik, bugüne kadar çok çeşitli biçimlerde tanımlanmıştır. Bu tanımlama birçoğunda yer alan temel noktaları birleştiren bir yaklaşıma göre, müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür. (Uçan, 2005: 10)

Geniş anlamıyla eğitim ‘bilinçli, amaçlı ve istendik bir kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme sürecidir.’ Müzik bir kültür ögesi veya kendine özgü bir kültür olduğuna göre, geniş anlamıyla müzik eğitimi ‘bilinçli, amaçlı ve istendik bir müziksel kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme sürecidir.’ (Uçan,2005: 7)

Yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi ‘ bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme’ sürecidir (Uçan, 2005: 30).

2.3.Müzik Eğitiminin Amaçlarına Göre Çocukta Gelişim Alanları

Eğitim her yaşta devam etmekle beraber amaçlarına göre farklı gelişim alanlarına ayrılmıştır.

Gelişim dönemleri	Ortalama Yaşlar
I. Doğum öncesi dönem	Döllenmeden doğuma kadar
II. Doğum sonrası dönem	Doğumdan ölüme kadar
1. Bebeklik dönemi	0-2 yaş
2. İlk çocukluk (oyun) dönemi	2-6 yaş
3. İkinci çocukluk (okul) dönemi	6-11 yaş
4. Erinlik (ergenlik öncesi) dönemi	11-14 yaş
5. Ergenlik dönemi	14-19 yaş
6. Genç yetişkinlik dönemi	19-35 yaş
7. Orta yaş dönemi	35-60 yaş
8. Yaşlılık dönemi	60 yaş ve sonrası

Her gelişim döneminde bireylerden, o döneme özgü bazı davranışları kazanması, bazı beceri ve görevleri başarması beklenir (Yeşilyaprak, 2006: 67).

Müziğin çocuğun gelişimine etkileri, çocuğun müziksel becerilerinin geliştirilmesi ve müzik eğitimi yoluyla müzik dışı becerilerinin de geliştirilmesi olmak üzere iki yönlü düşünülmelidir (Eskioğlu, 2003: 116–123).

Gelişim alanları fiziksel, psiko-motor, bilimsel, duyuşsal, kişilik, duyuşsal, sosyal olmak üzere 7'ye ayrılmıştır. Bazı gelişim alanlarında gözlem boyunda bazı etkileşimler olmuştur. Bunlara gelişim alanları içinde kısaca yer verilmiştir.

2.3.1.Fiziksel gelişim

'Fiziksel ya da bedensel gelişim bedeni oluşturan tüm organların gelişmesini, boyun uzamasını, kilonun artışıını, kemiklerin gelişimini, dişlerin çıkmasını ve değişmesini, kas, beyin ve tüm sistemlerle (sinir, sindirim, dolaşım, solunum, boşaltım gibi) duyu organlarının gelişimini kapsar.

Bireyin kişiliği üzerinde en çok etkisi görülen gelişim dönemi fiziksel gelişimdir. Bu gelişim süreci bireyin psiko-motor, duyuşsal, toplumsal ve zihinsel yaşamını da etkiler. Bireyin bir kişilik geliştirmesine yol açar. Fiziksel gelişim, bireysel büyüme ve bireyler arası farklılıkları yorumlamada yardımcı olur. Bu bakımdan bireyin yaşamında fiziksel gelişimin önemi büyüktür' (Aral vd., 2001: 45).

İnsan hayatında gelişimsel süreçler hem fiziksel olgunlaşmanın hem de çevre ile etkileşim neticesinde tamamlanabilmektedir. Müzikal gelişim sürecinin tamamlanabilmesi de belli bir hareketsetel, zihinsel ve sosyal olgunlaşmayı gerektirir. Ancak, müzikal gelişimin diğer tip gelişimlere bir üstünlüğü söz konusudur. Müzikal gelişim, fiziksel etkenlerin gelişimine de katkıda bulunur. Yani fiziksel olgunluk müzikal olgunluğu, müzikal olgunluk da fiziksel olgunluğu artırır (Çoban, 2005: 67–69).

2.3.2.Psiko-motor gelişim

'Psiko-motor gelişimin yönü beyin omurilik gelişim sırasına göre dir. Birey çevresinde ki özel uyaranlara vücuduyla özel cevaplar verir. Böylece davranış örnekleri ortaya çıkar. davranış örneklerinin belli bir olgunluğa ulaşmasında bireyin belli gelişim öğelerine sahip olması gerekir. Psiko-motor gelişimle ilgili öğeler dikkat, kuvvet, denge, tepki hızı ve eşgüdüm olarak sıralanabilir.' (Aral vd., 2001: 62-63)

Çocuğun kol ve bacakları ile tüm organlarını kullanmada güç ve hız kazanmasına, beden organları arasında eşgüdüm sağlanmasına ve onları denetim altına almada becerikli duruma gelmesine devimsel gelişim, psiko-motor gelişim denir. Bu gelişme bedensel gelişmeye paralel olarak oluşur ve kişinin çevresine uyum yapmasını sağlar. Bireyin bir bütün olarak gelişmesinde önemli rol oynar (Yeşilyaprak, 2006: 57).

Psiko-motor olarak öğrenciler bedenleriyle şarkıların ritmik yapılarına eşlik etmiş, böylece senkronize olarak ritim tutmayı öğrendikleri gözlenmiştir.

2.3.3.Bilişsel gelişim

Bilişsel gelişim, beden ve zeka arasındaki fonksiyonel ilişkiyi kapsar. Özellikle hareketin yaşamın ilk yıllarında önemli bir rolü olduğunu kabul eden modern teorilerin bir örneği, J. Piaget' in bilişsel gelişim teorisidir. Piaget, insan zihninin gelişimi üzerinde çalışmış ve sistematik bir şekilde değişik yaşlardaki çocukların düşünce biçimini incelemiştir. Piaget'e göre zeka bireyin çevre ile aktif etkileşimi sonucu gerçekleşmektedir. Çocuklar çevrelerindeki nesnelere bakarak, dokunarak, ağızlarına alarak, sesini işiterek bilgi toplarlar. Duyuları aracılığıyla topladıkları bu bilgiler doğrultusunda çeşitli tepkilerde bulunurlar(özümleme). Nesnelere önce mevcut bilgileri doğrultusunda tepkide bulunurken daha sonraları bu tepkilerinde değişiklik yaparlar. (uyuma). Böylece çevreye, nesnelere ve yeni durumlara uyum sağlarlar (adaptasyon). Piaget çevreye uyum sağlamak için kullanılan özümleme ve uyma süreçlerinin sadece bebeklik ya da küçük çocukluk döneminde değil tüm yaşam boyunca kullanıldığını ileri sürmektedir (Özer ve Özer, 2007: 5).

Senemoğlu (2001:39) bilişsel gelişimi şöyle tanımlamaktadır: “Bireyin çevresindeki dünyayı anlama öğrenmesini sağlayan, aktif zihinsel faaliyetlerdeki gelişime bilişsel gelişim adı verilmektedir. Bilişsel gelişim; bebeklikten yetişkinliğe kadar, bireyin çevreyi, dünyayı anlama yollarının daha kompleks ve etkili hale gelmesi sürecidir”.

Bilişsel olarak gözlem sürecinde toplu halde söylemeyi, birbirlerini dinlemeyi ve beklemeyi öğrendikleri gözlenmiştir.

2.3.4.Duyusal Gelişim

“ Her yaşantı çevreden veya organizmadan, ya da hem çevre organizmadan gelen uyarılmalar karşılığında meydana gelir. Ancak bu uyarılmaları insan duyu organlarının aracılığı ile yorumlarsa anlam kazanabilir (Aral vd., 2001:147).

Duyusal gelişim çocuğun duygularını yaşam içinde prova etmesiyle gerçekleşir. Duyusal gelişim sürecinde dokunarak hissetme duygusu; görerek, görme duygusu; işiterek, duyma duygusu; koklayarak, koku alma duygusu ve çeşitli şeylerin tadına bakarak tat alma duygusu tanınır ve gelişir. Bu nedenle duyuşal gelişim çocuğun çevresinde algılayabileceği nesne ve objelerin çeşitliliğine bağlıdır. Çocuğun çevresinde ne kadar çok nesne ve obje varsa duyuları da o kadar gelişecektir. Gözlem sürecinde duyuşal olarak öğrendikleri şarkıları yorumladıkları kulaktan öğrenme metodunun kazandırıldığı gözlenmiştir.

2.3.5.Kişilik Gelişimi

Kişilik; insanın kendine, çevresindeki insanlara ve genel olarak dünyaya karşı tavırlarını belirleyen özelliklerin tümüdür. Bu özellikler, insanın duygularını, davranışlarını, düşüncelerini ve alışkanlıklarını içerir. Kişilik gelişimi; çocuğun sosyal çevresi ile olan ilişkisine çok yakından bağlıdır, yani çocuk çevresinden öğrendiği yönde bir kişilik geliştirir ve kişilik gelişiminin temeli 0 - 2 yaş arasında oluşur.

“Kişilik, bir insanı başkalarından ayıran bedensel, zihinsel ve ruhsal özelliklerin bütünüdür. Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesi için fizyolojik ve psiko sosyal ihtiyaçlarının yerinde ve zamanında karşılanması gerekir. Çocuk kişiliğini sosyal gelişimine paralel olarak kazanır. Çocuğun sosyal gelişim sürecinde geliştirdiği kişilik, öncelikle anne babasının davranışları ve çocuğa oluşturdukları ortam ile yakından ilişkilidir. Anne-babanın çocuğa göstermiş oldukları olumlu ya da olumsuz tepkiler çocuğun kişiliğinin gelişmesinde önemli rol oynar” (Aral vd., 2001:13-14).

Kişilik olarak gözlem sürecinde bir araştırmaya katılması çocuk üzerinde sorumluluk ve özgüven oluşturmuştur.

2.3.6.Duygusal Gelişim

“Duygu” sözcüğü bireyin yaşamında bir canlanma, hareketlenme anlamına gelmektedir. Çocuklar sürekli bir arayış ve her şeyi deneme çabası içindedirler. Çevrelerinde karşılaştıkları olaylara çeşitli tepkiler gösterirler. Gösterdikleri bu tepkiler duygunun bir göstergesidir. Çocukların iç ve dış dünyalarından gelen etkiler ve herhangi bir olayın onlara hoş gelip gelmeme hali, duygusal gelişimdir. Çevreden gelen etkiler duyu sistemleri yoluyla birer dış güç olarak çocuğa gelir. Çocuk bunları algılayarak kendi duygusal gücüne göre değişik türde duygulara dönüştürür. Bu duygular tepki olarak çevreye verilir. Duyguların çevredeki etkisini gören çocuk duygularını irdeler. Böylece duygusal yönden gelişim sağlanır. Duyu gelişimi temel ihtiyaçların doyurulmasıyla ilgilidir. Uyuma, beslenme gibi fizyolojik ihtiyaçlar ve sevmeme, güvenme gibi psikolojik ihtiyaçlar çocuğun gerginlik ya da haz duymasına ve duygusal gelişimine etki eder. Ruh sağlığı yerinde kişilik gelişiminin ön koşulu sağlıklı duygusal gelişimdir. Çocuğu tanıma değerlendirme açısından çocuğun duygusal gelişiminin incelenmesi çok önemlidir. Çocuklara ilgi, sevgi ve güven içinde sunulan bir ortam onların duygusal alanda olumlu bir gelişim izlemelerini sağlar” (Aral vd., 2001: 33-34).

Duygusal olarak seçilen şarkıları öğrendikten sonra oluşan beğeni ya da beğenmeme duygusunu dile getirmiştir. Şarkılar üzerinde müziksel beğeni olumlu ve olumsuz yönde oluşmuştur. Kimi şarkıları severken kimi şarkıları sevmemiştir.

2.3.7.Sosyal Gelişim

Bireyin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumun kişinin gelişimini ve davranışlarını etkilediği bilinmektedir (Bacanlı, 2000: 5).

Müzik çalışmaları çocuğun doğal olarak zaten sevdiği bir işittir. Bu atmosferi yakaladıktan sonra, öğretmenin müziği kullanarak yaratacağı çeşitli mizansenlerle, çocukların gurup içinde daha fazla kendilerini hissetmeleri, daha fazla kendilerinin ve yeteneklerini sergilemeleri imkânı hazırlanabilir (Aktaran: Yavuzer, 2002: 32).

“Sosyal yönden gelişmiş bir kişi her yaşta çevresindeki diğer insanlarla sorun yaratmadan çatışmasız olarak yaşamasını bilen kişidir. İçinde yaşadığı toplumun lideri durumuna gelebilir. İnsanlar da çeşitli ilgi ve tutumlar da sosyal

gelişiminin sonucunda oluşur. Çocuklarda disiplin olaylarının çocuğunun altında yatan neden, sosyal uyumsuzluktur. Çocuğun sosyal yönden sağlıklı gelişmesi için en az bilgiye verilen önem kadar, sosyal gelişimine de önem vermek gerekir. Bir insanın sosyalleşmesi için şunları öğrenmesi gerekir:

- Gereksinimleri doyumak,
- Davranışlarını toplumun değer yargılarına göre benimsemek,
- Olumsuz davranışlarını en aza indirmek,
- Toplumca onaylanan davranışları alışkanlık haline getirmek,
- Gelenek ve göreneklere uygun davranmak,
- Başkaları ile iyi ilişkiler içinde olmak,
- Kendine karşı saygılı olmak” (Aral vd., 2001 :62-63)

Sosyal yönden beraber bir ürün ortaya çıkardıkları için mutluluk ve güven duygusu oluşmuştur. Birbirleriyle olan ilişkilerine katkı sağlamış böylece her kişinin değerli olduğu, toplu halde yapılan çalışmalarda disiplinin önemli olduğu kavranmıştır.

2.4.Okul Müziği

Okul öncesi eğitim kurumlarından yüksek okul sonuna kadar, her derecedeki okulda eğitim öğretim amacıyla yapılan müzik ders ve etkinlikleri “Okul Müzik Eğitimi” olarak adlandırılır. Toplumların müzik kültürü bakımından geliştirilip biçimlendirilmeleri ve çağdaş düzeyde ulusal müzik zevkinin yaygınlaştırılması, okul müzik eğitiminin genel amacıdır (Müzik Ansiklopedisi, 1985: 969).

İlköğretimde müzik eğitimi ve öğretimi, ilköğretim öğrencilerinin tümü için gerekli ve zorunlu bir eğitim sürecidir. Müzik eğitimi çocukların müzik kültür ve ortamını etkilediği gibi, çocukların iyi müzik ile kötü müziği birbirinden ayırmalarına yardımcı olur. Çocuklar küçük yaşlardan itibaren iyi müziklerle beslenirlerse, büyüdüğünde müzisyen olmasalar bile, iyi müziği seven, seçebilen ve ondan yararlanmasını bilen yetişkinler olacaklardır (Aktaran: Ergöz, 2004: 15).

Sanat, yeterli ve amacına uygun müzik eğitimi almış bireylerden oluşan, sanat kültürü almış aydınlara sahip toplumlarda rahat soluk alır ve gelişebilir.

Avrupa’da müzik sanatı son yüzyılındaki büyük gelişimini geniş ölçüde okul müzik eēitimine borçludur (Aktaran: Yönetken, 1993: 20).

İlköğretim müzik dersi ğretim programı; “dinleme-söyleme-alma, müzik kültürü, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık” gibi (MEB, 2006: 7) dört ana öğrenme alanına hitap etmektedir.

Çocuklara bir şarkıyı sözleri, ezgisi ve tartımıyla doēru olarak öğretmeye “şarkı ğretimi” denir. Amaç yalnızca şarkı öğretmek deēildir. Bununla birlikte ocuēa mziēi sevdirmek ve müzik eēitimi vermek; ocuēun mutlu olmasına ve çocukta olumlu kişilik gelişimine yardımcı olmaktır (Sun ve Seyrek, 1993: 44).

Böylece ocuk, şarkı söylerken şarkının sözlerini öğrenir, kelime haznesi genişler, sözcüklerin sözlerini doēru söylemeyi (diksiyon) ğrenmiş olur, diksiyonu gelişir, prozodisi doēru şarkılar sayesinde kelimelerin tartımın ve vurgusunu doēru biçimde öğrenir, akıcı bir konuşmaya sahip olur.

Okul şarkısı ğretiminde uyulması gerektiēi önerilen ve belirtilen görüşlerden bazıları ařaēıdaki maddelerde düzenlenip ifade edilmiştir, bunlar aynı zamanda ğrenci başarısını da etkilemektedir:

- şarkılar ezgi ve tartım olarak kolaydan zora doēru sıralanmalıdır. Böyle bir sıralama, aynı zamanda şarkıyla nota öğretimini mümkün kılar.
- Çok sesliliēi oluşturan iki partiden her birinin yorumu, “ayrı ayrı güzel” ve “birlikte de güzel” olmalıdır.
- Öğrenci başarısını ve şarkıyla nota öğretimini saēlamak için önce az deēiřtirenli şarkılar öğretimde temel alınmalı, deēiřtirenler zamanla artırılmalıdır.
- şarkı ğretimi sırasında gerekirse, öğrencinin ses sınırlarını zorlamamak için aktarım yapılmalıdır.
- Çok sesli okul şarkısı ğretiminde her partinin bütün koroya öğretilmesi; hem çocukların kendi partilerini rahat söylemeleri ve söylerken arkadaşlarını dinleme alışkanlıēı edinmeleri için, hem de çok sesli müzik yapma beēenilerini geliştirmek için son derece yararlı görülmektedir.

2.5.Okul Müziğinde Kullanılan Türler

Çocuk müziği başlıca 4 konu başlığı altında toplanmaktadır.

1. Tekerleme ve Saymacalar
2. Ninniler ve Türküler
3. Çocuk Şarkıları (Yurt ve Dünya Şarkıları)
4. Çalgı Müziği

2.5.1.Tekerleme Ve Saymacalar

Tekerleme ve saymacalar birer halk ve çocuk folkloru ürünleridir. Tekerlemeler çocuklar tarafından oyun dönemlerinde ortaya çıkar ve değişiklik gösterir. Tekerlemelerin bazıları ezgili bazıları ise tartımlı bir yapıya sahiptirler. Sözcük anlamı olarak anlamlı, ya da anlamsız olabilirler. Çoğunun sözleri kısa ve kafiyeli dizilerden oluşur. Tekerlemelerin dil gelişimi üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Ayrıca çocuğun müziksel gelişimine yardımcı olurken hafıza gelişimine de katkı sağlamaktadır. Saymacalar ise, genellikle oyuna başlamadan önce ebe seçiminde yada ilk başlayacak kişiyi belirlemede söylenir.Tekerleme ve saymaca türündeki çocuk şarkılarının geneli anonimdir (Cangal,2002: 96).

2.5.2.Ninniler Ve Türküler

Ninniler ve türküler de halk ürünleridir. Ait oldukları kültürün özelliklerini yansıtan folklorik ürünlerdir. Türk halk müziği ve Türk sanat müziğinde örnekleri bulunmaktadır. Genellikle ninniler kadınlar tarafından yaratılır. Bebekleri uyutmak amaçlı söylenirler. Eskiden beri kulaktan kulağa yayılan ninniler olduğu gibi bestecilerin de ninni türünde eserleri vardır. Bunlara Schubert, Shumann, Brahms, Chopin gibi besteciler ve Çağdaş Türk Müziği bestecilerinden Ahmet Adnan Saygun, Muammer Sun ve Cenan Akın örnek olarak verilebilir (Sak,1997: 17).

2.5.3.Çalgı Müziği

Sözü olmayan sadece çalgılar için yazılan müzik türüdür. Çocuklar için çalgı müziğini iki kısımda ele alabiliriz. İlk olarak çocukların kullandığı çalgılar için yapılan müzik. Bu müzik okul öncesi ve ilköğretim dönemindeki çocukların çalabilecekleri birçok parçaya sahiptir. Gerek Orff çalgıları, gerek üflemeli ve bazı

tartım algıları için metotlar yer almaktadır. Son yıllarda ülkemizde de mandolin ve blok flüt algıları için birçok metot yazılmıştır. İkinci olarak da çocukların dinlemesi için çalgılarla yapılan müzik. Çocuğun sağlıklı bir birey olma yolunda en önemli araçlardan biri de müziktir. Bu yüzden çocuklar için müzik oluşturulurken büyük zen gösterilmelidir. Çocuğun gelişiminde ve ğretiminde önlemler alınmalı, buna uygun müzik yapılmalıdır. Amaç, ocuğa müziği sevdirmek, onu müzikle eğiterek müzik kazandırmaktır. Çocukları hem eğiten hem de eğlendiren müzik türüdür de diyebiliriz.

2.6. ocuk şarkıları Tanımı Ve eşitleri

Sözleri ve ezgisiyle çocuklar için yazılmış şarkılara “ocuk şarkıları” denir. Ülkemizdeki ocuk şarkılarını 4 başlık altında inceleyebiliriz.

Bunlar:

-Aktarma şarkılar

-Öykünme şarkılar

-Anonim şarkıları (Tekerleme-saymaca-ninni-halk türküleri)

-Türk okul şarkıları (Sun ve Seyrek, 1993: 26)

2.6.1.Aktarma şarkılar

Ezgisi yabancı, sözleri Türkçe olan şarkılara “Aktarma şarkılar” denir. Aktarma şarkıların ezgileri genellikle (Alman, İtalyan, Fransız, İsveç, İngiliz) gibi azı Avrupalı toplumların halk müziği ve okul müziği ezgilerinden alınmaktadır. Bu tür ezgilerin zerine Türkçe sözler yazılarak ocuk şarkıları dağarcığına katkıda bulunulmaktadır. Ancak yabancı ezgiler kendi dil yapılarına uygun olarak oluşturulduğundan Türkçe sözler yazılması durumunda prozodi hatalarına neden olmaktadır. Prozodiye uygun söz yazılması halinde, bu sefer de anlamsal olarak bir bütünlük oluşturmak çok zor olmaktadır. Buna rağmen okul müzik kitaplarında bu tür şarkılara oldukça yer verilmektedir. (Aktaş,2008: 12-13).

2.6.2.Öykünme Şarkılar

Türk okul müziği bestecilerinin yarattığı, kaynağını başka toplumların müziklerinden alan okul şarkılarına “Öykünme Şarkılar” denir. Bunlar, batı müziği majör-minör dizileri ve ölçüleri içinde, batılı toplumların estetik anlayışına ve beğenisine özenilerek Türk (bağdarlar) besteciler tarafından yapılmış, fakat yapısıyla ve özülle Türk halkına yabancı olan şarkılardır. Öykünme şarkılar, aktarma şarkılar havasında, halka ve halk müziğine onlar kadar uzaktırlar. Okullarımızda öğretilen şarkıların çoğu öykünme şarkılardır (Sun ve Seyrek, 1993: 26).

2.6.3.Anonim Şarkılar (Tekerleme-Saymaca-Ninni-Halk Türküleri)

Halk türküleri, halkımızın yüzyıllar boyunca yarattığı, beğenisinin ve zamanın süzgecinden geçirerek yaşattığı, dizileri-ölçüleri-yapısı-özü-sözü-duyarlılığı ve her şeyiyle kendisinin olan türkülerdir. Eserler, bölgelerine göre farklı isimler almaktadırlar. Horon, zeybek, halay, bar, karşılama bunlara örnek olarak verilebilir. Tekerleme, saymaca ve ninniler de bu başlık altında sayılabilir (Sun ve Seyrek, 1993: 27).

2.6.4.Türk Okul Şarkıları

Türk bestecilerinin oluşturduğu, kaynağını genellikle halk müziğinden alan okul şarkılarına “Türk Okul Şarkıları” denir. Bunlar, Türk müziği dizileri ve ölçüleri içinde yazılmış, halkın beğenisine uygun, onu geliştirici, yapısını ve özünü halk müziğimize alan, fakat özentisi ve öykünme olmayan, halka yabancı düşmeyen, özgün eserlerdir. Türk okul şarkılarına yönelik 1969 yılından sonra başlamıştır. Bunun en büyük nedeni ise aktarma ve öykünme şarkılarda karşılaşılan prozodi (hece ve ezgi uyumu) hatalarıdır. Bu sebepten ötürü bestecilerimiz yerli makam, melodi ve ritim kalıplarına yönelerek kültürümüze ve kulağımıza daha uygun eserler ortaya çıkarmaya başlamışlardır. Böylece bu alanda önemli adımlar atılmış ve çocuk şarkılarına yenileri eklenmiştir. Okul müziğinde amaç: kaynağını halk türkülerimizden alan Türk okul şarkılarının yaratılması, tek ve çok sesli halk türküleri ile Türk okul müziği şarkılarının öğretimine temel alınmasıdır; bu yoldan halkın yarattığı müziklerin yok olmaktan ve yozlaşmaktan korunması, geliştirilmesi,

toplumun kendi değerlerine açılarak kendisini anlamasına ve aşmasına yardımcı olunmasıdır (Sun ve Seyrek, 1993: 27-28).

2.7.Okul şarkılarının Özellikleri

Okul şarkıları bazı temel özelliklere sahiptir. Bu özelliklere uygun olarak eğitimciler şarkı seçimi yapmalı ve öğretmelidirler. Eğitimciler de çocuklarını bu özellikleri dikkate alarak seçmeli ve eğitimde kullanmalıdırlar.

Okul şarkıları kitapları dağarcığına önemli katkı sağlamış olan Muammer Sun, Hilmi Seyrek, Erdem Gedikli ve İsa Coşkuner' in İlköğretim okulları müzik derslerinde öğretilen okul şarkılarının özellikleri ile ilgili görüşleri şöyledir;

Okul şarkıları;

1. Müzik dersi toplu yapılan bir ders olması sebebiyle öğretilecek okul şarkılarının toplu söylenebilir nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

2. Okul şarkılarının seçimi yapılırken şarkıların radyo ve televizyon gibi yayın organları tarafından yayınlanmakta olmasına dikkat edilerek, bu gibi yayınlarda yer alan okul şarkıları radyo televizyondan kaydedilerek öğrencilere dinletilebilmelidir.

3. Seçilen okul şarkılarının sözleri kolay anlaşılmasının yanında sevimli olmalı ve ayrıca sözleri ilgi çekici olmalıdır.

4. Okul şarkısının öğretildiği öğrenci grubunun yaşları, yetenekleri ve müzik eğitim seviyeleri öğretilen okul şarkısıyla paralellik göstermelidir.

5. Okul şarkılarının sözleri terbiyeye, çocuk zevk ve psikolojisine uygun olmalı; aynı zamanda öğretici(didaktik) olmalıdır.

6. Okul şarkılarının melodileri orijinal sanat değeri taşımalıdır.

7. Okul şarkıları, ömür boyunca tekrarlanacak olan tarihi ve milli marşlar bakımından da öğretici olmalıdır.

8. Okul şarkıları sayesinde öğrenciler kendilerini gösterme imkanı bulmalı ve özgüven kazanmalıdır.

Bu maddelere ek olarak şunlar da söylenebilir;

9. İlköğretim okullarındaki müzik derslerinde öğretilen okul şarkıları dağarcığında solo kısmılı şarkılara da yer verilmelidir.

10. Okul şarkıları öğretilirken çevre faktörü de göz önünde bulundurulmalıdır.

11. Öğretilen okul şarkılarının eşlikli olmasına dikkat edilmeli, eşlik yapılabilmesi için okul şarkılarının seviyesi düşürülmemelidir (Aktaş, 2008: 15).

2.8.İlköğretim İkinci Kademe Okul Şarkılarının Ses Sınırları

“İnsan sesleri, insanların yaşları ile büyüme- olgunlaşma- gelişme dönemlerine bağlı olarak “bebek sesi, çocuk sesi, genç sesi, yetişkin sesi, yaşlı sesi” olmak üzere beş ana kümeye ayrılabilir.

Çocuk sesleri temel özellikleri bakımından benzeşiktirler, bu nedenle kendi içinde alt türlere ayrılmazlar. Ancak belli yaşlarda ve dönemlerde daha belirgin olmak üzere, genellikle kız çocuklarının sesleri (daha) yumuşakça, erkek çocuklarının sesleri ise (daha) sertçe nitelendirilebilir.

Çocuk sesi, bebeklik ve erken çocukluk evrelerinden sonra 9 yaşına kadar hemen hemen aynı karakteri taşır. 9 yaşından itibaren çocuğun göğüs, baş ve ikisi arasında yer alan ses bölgeleri (yavaş yavaş) oluşmaya ve giderek belirginleşmeye başlar. Böylelikle çocuğun sesi yeni bir karakter alır, yeni bir karakter kazanır.

İnsan sesi, yaklaşık olarak büyük do ile do3 arasında kalan alanı kapsar. Ancak, tek başına hiç kimsenin sesi bu alanın tümünü içine almaz. Bireysel ses alanı genellikle iki oktavı (sekizliyi) aşmaz. Çok seyrek olarak bu alan kimi kişilerde iki buçuk oktava (sekizliye) ulaşabilir.

Çocukların ses genişliği ve ses alanı, genellikle dardan geniş; 6 yaşına kadar daha çok aşağıya, 6 yaşından itibaren ise hem aşağıya hem yukarıya doğru genişleyen bir gelişim çizgisi gösterir. Bazen hızlı bazen yavaş bir akış gösteren bu gelişme, 12-13 yaşlarında ilk en yüksek düzeyine erişir.” (Uçan, 2005: 22)

“Ancak ses alanının genişliği ve gelişim çizgisi, her yaşta her çocukta aynı değildir. Çocuğun ses genişliği ve gelişim çizgisi, içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel ortama göre değişir.” (Uçan, 2005:22)

Bu yüzden de dolayısıyla bir müzik öğretmeni öğrencilerini öncelikle ses bakımından tanımalı ve ona göre eğitim vermelidir. İlköğretim okullarındaki okul müzik eğitiminin bir diğer önemli aşaması da çocuktaki ses değişim dönemlerinin bilinerek ona uygun müzik eğitimi yapılmasıdır. Ses değişim dönemleri doğru şarkı

seçiminde müzik öğretmenlerinin göz önünde bulunduracakları en önemli etkenlerden birisi hatta ilki de sayılabilmektedir.

Bazı ortaokullarda, mesela üçüncü sınıflarda genç kızların parlak soprano seslerle, geniş ses yelpazesi içinde yazılmış şarkıları kolaylıkla söylediklerini, ama aynı sınıftaki erkek çocukların aynı parçaları tamamen belirsiz, karışık, kısık, boğuk seslerle tam bir uğultu halinde mırıldandıklarını çok görmüştük. Böyle sınıflarda, böyle durumlarda, bu tip erkek çocukları (ki ya sesleri değişmekte ya da henüz değişmemiştir), “mue” olayından uzaklaşmış genç kızlarla bir arada bağirtmek kesinlikle doğru değildir. Bu gibi durumlarda erkek çocuklar kızlarla ünison söylenmez. Onlara basit bir armoninin pes partileri verilir, ya da bazıları bütünüyle izinli sayılır (Aktaran: Yönetken, 1950: 10).

2.7. İlgili Literatür

Türkiye’de yapılan yayın ve araştırmalar:

Güler (2009) "*İlköğretim II. kademe (6. 7. ve 8. sınıflar) müzik dersi kitaplarında Türk müziği okul şarkılarına ayrılan yer*" adlı araştırmasını; Milli Eğitim Okullarının 6. 7. ve 8. sınıflarında okutulan Müzik dersi kitaplarında yer alan büyük çoğunluğu batı kaynaklı olan müzik eserlerinin öğretimi ve öğreniminde yaşanan zorluklar ve güçlükleri araştırmak, Türk müziği makamlarında bestelenmiş okul müziklerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini ortaya koymak amaçlı yapmıştır. Araştırmada iki farklı anket çalışması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda; Müzik öğretmenlerinin ders kitaplarında yer verilmiş olan batı kaynaklı okul müziklerini öğrencilerine öğretmede zorlandıkları bu şarkıları çocuklara beğendirmekte güçlük yaşadıkları öğrencilerin bu şarkılar ile müzik dersini yeterince sevemedikleri ve giderek derse olan ilgilerinin azaldığı sonucuna, öğretmenler için hazırlanmış olan anket çalışmasına verilen cevaplardan Milli Eğitim 6. 7. ve 8. sınıflar Müzik Dersi ders kitaplarında yer verilen okul müziklerinin, çocuğu henüz kendi müzik kültürünü melodik-ritmik yapısını, söz yapısını tanımasına fırsat vermeden batı müziğine yönlendirdiği sonucuna varmıştır. Türk müziği nazariyatı solfeji, enstrümanları ve ses eğitimi için bilimsel eğitim öğretim metotları yazılabileceği, Bilimselliği sağlanmış bu metotlar müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerince

kullanılabileceği ve T.C. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okulları'nda okutulmak üzere Türk müziği merkezli 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. ve 8. sınıf müzik dersi ders kitabı yazılabileceği verilen önerilerden birkaçıdır.

Göher (2006) "*Türk ve batı çocuk şarkılarının karşılaştırılmalı analizi*" adlı araştırmasında; Türk ve Batı çocuk şarkılarının benzerlik ve farklılık gösteren yönlerini istatistiksel yöntemlerle ortaya koyarak müzik eğitimcileri, öğrenciler ve çocuk şarkısı bestecileri için yararlı olabilecek bilgiler üretmeyi amaçlamıştır. Bunun için 1000 Türk okul şarkısı, 1000 batı çocuk şarkısı seçmiştir. Araştırma sonucunda; en sık kullanılan diziler arasında paralellikler, tonal Türk çocuk şarkıları ile batı çocuk şarkıları arasında yaygın olan tonlar arasında istatistiksel anlamda orta düzeyde bir yakınlık, kullanılan aralıklar arasında kullanım sıklığı bakımından çok büyük bir benzerlik görülmüştür. Yalnız kullanılan ölçüler açısından türk çocuk şarkılarının daha zengin olduğunu ayrıca daha fazla hız ve gürlük terimi kullanıldığını saptamıştır. Çocuk şarkıları bestecileri desteklenmesi gerektiği, Çocuk şarkıları dağarında, çocuğun kendi çevresindeki yerel müziklere dayalı şarkılara daha sık yer verilmesi gerektiği verilen önerilerden birkaçıdır.

Bilgin (2009) "*İlköğretim öğrencilerinin okul şarkılarına yönelik görüşleri*" adlı araştırmasında ilköğretim öğrencilerinin okul şarkılarına yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılmasını amaçlamıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim öğrencilerinin okul şarkılarına yönelik görüşlerinin olumsuz oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin yaş dönemleri ile beğenileri arasında ilişki kuran; hangi yaş döneminin hangi tür şarkıları daha çok beğendiğini ortaya çıkarmaya yönelik bir araştırma yapılabileceği, Öğrencilerin okul şarkılarına yönelik bakış açılarını olumlu yönde etkileyebilmek için şarkı öğretilmek istenilen yaş aralığı kesin çizgilerle belirlenmeli; öğrenciler kolayca söyleyebilsin diye şarkının basitliği gözetilerek öğrencilerin düzeyinden daha düşük şarkılar ya da şarkının güzelliği gözetilerek öğrencinin düzeyinden yüksek şarkılar öğretilmeye çalışılmaması gerektiği verdiği önerilerden birkaçıdır.

Sağır (2002) "*Cumhuriyetten günümüze okul şarkıları üzerine bir inceleme*" adlı araştırmasında günümüze kadar gelen okul müziğine yönelik olarak hazırlanmış

olan bütün şarkıların sahip olduğu özellikleri ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda cumhuriyetten bu yana yazılmış toplam 91 müzik kitabını taramış, tekrar eden şarkılar çıkarıldığında 2551 şarkıya ulaşmıştır. Bu şarkıları konuları, ton ve makamları, ölçü sayıları, çok seslilik oranları vs. gibi özellikler altında sınıflandırmıştır. Eğitim sisteminin değişmesinin müzik kitaplarının içeriğine olan etkilerini ortaya çıkarmış çıkan sonuçları tabloştürmştür. Müzik bölümlerinde eğitim müziği besteleme dersinin işlevselliğinin artırılması gerektiği ve eğitim müziği alanında beste yapan bestecilerin desteklenmesi gerektiği verdiği önerilerden birkaçıdır.

Aktaş (2008) *"İlköğretim II. kademe okul şarkılarının öğrencilere uygunluğunun incelenmesi"* adlı çalışmasında ilköğretim ikinci kademe müzik ders kitaplarında bulunan okul şarkılarının, bütün okul şarkıları türlerini kapsayıp kapsamadığının belirlenmesi ve ilköğretim ikinci kademe müzik ders kitaplarında bulunan okul şarkılarının öğrencilerin yaş, müzik eğitim seviyesi, ses sınırları, dil gelişimleri, çalgıyla eşlik edilebilirliği diğer bilgileriyle etkileşim içinde olup olmadığı gibi yönlerden öğrencilere uygun olup olmadığının saptanmasını amaçlamaktadır. İncelemeler, görüşmeler ve yapılan anketlerin de değerlendirilmesi sonucunda ilköğretim ikinci kademe okul şarkılarının müzik eğitim süreci içerisinde yeteri kadar önemsenmediği ve okul şarkılarından yeteri kadar faydalanılmadığı sonucuna varmıştır. Okul şarkıları farklı yönlerden tek tek değerlendirilmiştir ve hemen hemen hepsinde ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin gelişim düzeylerine zıt düşmekte olan özelliklere rastlamıştır. Ayrıca şarkı dağarcığının titizlikle seçilmediği ve aynı konuların tekrar ettiği sonucuna varmıştır. İlköğretim okullarında müzik eğitiminin daha yararlı ve daha sağlıklı yapılabilmesi için öğrencilere öğretilecek okul şarkılarının daha özenli bir şekilde ve uzman kişilerce seçilmesi gerektiği ve müzik ders kitaplarının seçimleri yapılırken bir kurul oluşturulması ve kurul üyelerinin bir kısmı da ilköğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinden oluşturulması verilen önerilerden birkaçıdır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada kullanılan gözlem modeline, veri toplama araçları olarak düşünülmüş gözlem formlarına ve verilerin çözümüne yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

3.1.Araştırma Modeli

Araştırmada “Tonal ve Modal Ezgilerin Öğrenme Düzeyi Arasında Farkın Ölçülmesi” ni inceleyen ilişkiisel tarama modeli kullanılarak nitel yönden gözlem yapılmıştır. İki farklı değişken olarak tonal ve modal şarkılar belirlenmiş bunların seçilen gözlem grubunda oluşturduğu farklı etkiler gözlenmiş, karşılaştırma yapılmıştır. Gözlem grubu kendi doğal ortamları olan sınıfta gözlenmiştir. Doğal ortamda yapılandırılmış alan çalışması tam bir kontrol gücü vermediğinden gözlem değerlendirmesi için olabildiğince fazla kişi belirlenip gözlem kılavuzu oluşturma ve değerlendirme süreci dikkate alınmıştır.

3.2.Verilerin Toplanması

Okul Şarkılarının Seçilmesi

Öğrencilerin ses alanları ve gelişim dönemleri dikkate alınarak ilköğretim müzik ders kitapları ve çocuk şarkıları kitapları incelenmiş, toplamda 477 şarkıya ulaşılmıştır. Bunların 252' si tonal, 225' i modal şarkı çıkmış, bu şarkılarda kendi içinde şarkıların liste ve özelliklerinin olduğu tablodaki gibi tek tek listelenmiştir. Daha sonra ortaya çıkan tabloda tonal şarkılar kendi içinde, modal şarkılarda kendi içinde sıralanmış ve eşleştirmeye hazır hale getirilmiştir. Şarkıların liste ve özellikleri yani tablo-2 de ki kriterlere uyan şarkılar eşleştirilmiş ve gözlem için kullanılabilir olmaya hazır hale getirilmiştir.

Haftalık müzik ders saati ve süresi gözetilerek haftada 1 şarkı olmak üzere şarkı sayısı belirlenmiş, gözlem yapılacak olan grup Mürüvet Bekir Elmaağaçlı Ortaokulu 6/A sınıfı öğrencileri olarak belirlenmiş ve örneklem grubuna öğretilmiştir. Seçilen şarkıların notaları öğrenciler tarafından ölçü ölçü çıkartılmıştır. Daha sonra klavyeden notaları çalınmış, ölçü ölçü sözleri çalışılıp kulaktan öğretim

yöntemiyle öğrencilere öğretilip tekrar yapılmıştır. Seçilen sınıf toplamda 30 kişi ve 12-13 yaşlarından oluşmaktadır. Doğrudan gözlem yapılmış öğrencilerin kendi doğal ortamları olan sınıf içerisinde kayda alınmıştır. Daha önceden uzman görüşleri alınarak oluşturulan 10 hedef davranışın incelendiği gözlem formu, alan uzmanı 6 kişi tarafından örnekleme oluşturan grubun video kayıtları izlenerek değerlendirilmiştir. Belirlenen 6 kişinin 2'si akademisyen 4'ü müzik öğretmenidir.

3.3. Seçilen 5 Tonal 5 Modal Çocuk Şarkısının Tür, Konu, Ritmik Ve Tonal Yönden İncelenmesi

AKŞAM

Z. Aydınant

Her ak - şam so - lar - ken gün sü - rü - ler dağ - dan i - ner
Göl - ge - ler kap - lar uf - ku o - va - da ses - ler di - ner

Şarkı-1: Akşam Çocuk Şarkısı

Kaynak: Şentürk ve Efe, 2002: 37.

Tür: Öykünme Şarkı

Besteci-Yöresi: Ziya Aydınant

Konu: Akşam vakti

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısı ile yazıldığı, içinde ise ikilik, dördlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Tonal Yönden: Şarkı la minör tonda yazılmıştır.

Değerlendirme: Şarkı 8 ölçüden oluşmaktadır. Öykünme şarkı türünde yazılmış bir eserdir. Şarkının ses sınırları incelendiğinde sol diyez-re aralığında yani 5'li aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmış söz ve müzik uyumuna dikkat edilmiştir.

SUNALAR

Türkü Yöresi: Van

Yavaş

Gök-ten bir çift su - na uç - tu su-na - lar hey su - na - lar
Uç- tu-da bi - zim su - ya düş- tü su-na - lar hey su - na - lar

Şarkı-2: Sunalar Çocuk Şarkısı

Kaynak: MEB, 2012: 14.

Tür: Türkü

Besteci-Yöresi: Van

Konu: Suna kuşu

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısı ile yazıldığı, içinde ise ikilik, dördlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Modal Yönden: Türkü la karar sesinde yazılmış, uşşak dizisinin genel özelliklerini taşımaktadır.

Değerlendirme: Türkü 8 ölçüden oluşmaktadır. Türkünün ses sınırları incelendiğinde sol- mi aralığında yani 6'li aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmıştır.

DERE

Z. Aydın tan

Nin-ni - ler söy-ler - ken şu se - rin de-re Yıl-dız-lar o -nu din-ler her ge-
Kıv-rı - lıp a -kar-ken şu se - rin de-re Rüz-ga-ra ne-ler söy-ler giz - li -
ce
ce
B.D.

Şarkı-3: Dere Çocuk Şarkısı

Kaynak: Şentürk ve Efe, 2002: 37.

Tür: Öykünme Şarkı

Besteci-Yöresi: Ziya Aydın tan

Konu: Dere, doğa

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 6/8'lik ölçü sayısı ile yazıldığı, içinde ise noktalı dörtlük, dörtlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Tonal Yönden: Şarkı la minör tonda yazılmıştır.

Değerlendirme: Şarkı 8 ölçüden oluşmaktadır. Öykünme şarkı türünde yazılmış bir eserdir. Şarkının ses sınırları incelendiğinde mi-re aralığında yani 7'li aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmış söz ve müzik uyumuna dikkat edilmiştir.

HEY GÜZELLER

Türkü Yöresi: Sivas

Orta

Ge-lin kız-lar oy-nı - yah bu ho - ro - na doy-mı- yah Son - ra-dan ge - len-le - ri
Heygü - zel-ler gü-zel - ler gü-zel - ler gü - zel- ler Ger - da- na gül di-zer - ler

a - ra - mı - za al - mı - yah
di - zer - ler di - zer - ler

Şarkı-4: Hey Güzeller Çocuk Şarkısı

Kaynak: MEB, 2012: 42.

Tür: Türkü

Besteci-Yöresi: Sivas

Konu: Güzel kızlar

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 6/8'lik ölçü sayısı ile yazıldığı, içinde ise noktalı dördlük, dördlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Modal Yönden: Türkü la karar sesinde yazılmış, uşşak dizisinin genel özelliklerini taşımaktadır.

Değerlendirme: Türkü 8 ölçüden oluşmaktadır. Türkünün ses sınırları incelendiğinde sol- mi aralığında yani 6'lı aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmıştır.

HAYVANLAR

Saip Egüz

Dam-da ley-ley tak tak tak su-da ör-dek vak vak vak Kur-bag-lar-da de-re-de vı-rak vı-rak
Ev - de ke -di mır mır mır yol-da kö-pek hav hav hav Se - vim -li-dir hay-van-lar se-vim-li on-
vı - rak lar on - lar

Şarkı-5: Hayvanlar Çocuk Şarkısı

Kaynak: Şentürk ve Efe, 2002: 20.

Tür: Öykünme Şarkı

Besteci-Yöresi:Saip Egüz

Konu: Hayvan sevgisi

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısıyla yazıldığı, içinde ise ikilik, dörtlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Tonal Yönden: Şarkı re majör tonda yazılmıştır.

Değerlendirme: Şarkı 8 ölçüden oluşmaktadır. Öykünme şarkı türünde yazılmış bir eserdir. Şarkının ses sınırları incelendiğinde re-si aralığında yani 6'lı aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmış söz ve müzik uyumuna dikkat edilmiştir.

SARI MENDİL

Türkü Yöresi: Ergani

Sa-rı men-dil el-de-dir yar yar yar a-man Gü-rün şa-lı bel-de-dir yar yar yar a-man
Gül-le-rim dağ-da bi-ter yar yar yar a-man Tü-tü-nüm dağ-da bi-ter yar yar yar a-man

Şarkı-6: Sarı Mendil Çocuk Şarkısı

Kaynak: MEB, 2012: 86.

Tür: Türkü

Besteci-Yöresi: Ergani

Konu: Yare serzeniş

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısıyla yazıldığı, içinde ise dörtlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Modal Yönden: Türkü re karar sesinde yazılmış, buselik dizisinin genel özelliklerini taşımaktadır.

Değerlendirme: Türkü 8 ölçüden oluşmaktadır. Türkünün ses sınırları incelendiğinde re-do aralığında yani 7'li aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmıştır.

NEŞELİ OL

Ne-şe-li ol- ki genç ka-la-sın Bu dün-ya-dan-da zevk a-la sın Ü- mit - ler hep
Ne-şe-li ol- ki hep art-sın gü-cün : Yor-gun-luk ne-dir bil-mebü-tün gün Ü- mit - ler hep
süs-le - nir ne -şey - le Ne - şe - li ol - ki genç ka- la - sını
bes-le- nir ne -şey - le Ne - şe - li ol - ki hep art - sını gü - cün

Şarkı-7: Neşeli Ol Çocuk Şarkısı

Kaynak: Şentürk ve Efe, 2002: 31.

Tür: Öykünme Şarkı

Besteci-Yöresi:

Konu: Pozitif düşünme

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısı ile yazıldığı, içinde ise dörtlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Tonal Yönden: Şarkı do majör tonda yazılmıştır.

Değerlendirme: Şarkı 16 ölçüden oluşmaktadır. Öykünme şarkı türünde yazılmış bir eserdir. Şarkının ses sınırları incelendiğinde do-la aralığında yani 6'lı aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmış söz ve müzik uyumuna dikkat edilmiştir.

ZİLLER

Türkü Yöresi: Eskişehir

Hö-rü-nü-de hay-di hö-rü-nü - Yay la-da gör-düm sü-rü-nü a-man
Bi-ri-ni-de yav-rum bi-ri-ni Har-ma-na ser-dim ki-li-mi a-man

Ta-kı-ver-de zil-le-rin bi-ri-ni - Dö-nü-ver-de mey-dan se-nin-dir a-man
Ta-kı-ver-de zil-le-rin dör-dü-nü Dö-nü-ver-de mey-dan se-nin-dir a-man

Şarkı-8: Ziller Çocuk Şarkısı

Kaynak: Şentürk ve Efe, 2002: 31.

Tür: Türkü

Besteci-Yöresi: Eskişehir

Konu: Derdini dile getirmek

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısıyla yazıldığı, içinde ise dörtlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Modal Yönden: Türkü do karar sesinde yazılmış, çargah dizisinin genel özelliklerini taşımaktadır.

Değerlendirme: Türkü 16 ölçüden oluşmaktadır. Türkünün ses sınırları incelendiğinde si-la aralığında yani 7'li aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmıştır.

ŞEN GEMİCİLER

A. Muhtar Ataman

Şen ge-mi-ci - le - riz ne hoş ge-ze - riz Ge-ce gün-düz dur-maz gi-der se-fer e-de-Şen ge-mi-ci - le - riz ne hoş ge-ze - riz Kap-tan ba-ba dü-dük ça- lar dur-mazgi-de
riz Çı-kı-rık ça-ka-rak çı-kı-rık ça-ka-rak ma-ka-ra çe-ke - riz He ya mo-la he ya le-sa
riz Çı-kı-rık ça-ka-rak çı-kı-rık ça-ka-rak ma-ka-ra çe-ke - riz He ya mo-la he ya le-sa
se - - fer e - - - de - - - riz
se - - fer e - - - de - - - riz

Şarkı-9: Şen Gemiciler Çocuk Şarkısı

Kaynak: Şentürk ve Efe, 2002: 23.

Tür: Öykünme Şarkı

Besteci-Yöresi: A. Muhtar Ataman

Konu: Gemiciler

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısı ile yazıldığı, içinde ise ikilik, dörtlük, sekizlik ve onaltılık nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Tonal Yönden: Şarkı mi minör tonda yazılmıştır.

Değerlendirme: Şarkı 16 ölçüden oluşmaktadır. Öykünme şarkı türünde yazılmış bir eserdir. Şarkının ses sınırları incelendiğinde mi-mi aralığında yani 8'li (oktav) aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmış söz ve müzik uyumuna dikkat edilmiştir.

SİLİFKE' NİN YOĞURDU

Türkü Yöresi: Silifke

Si - lif - ke - nin yo - ğur - du Ah se-ni kim - ler do - ğur - du Se - ni -
Ka - le ka - le - ye ba - kar Ah ka-le-den su - lar a - kar De - li -
do - ğu - ran - a - na Bal i - le - mi - yo - ğur - du
kan - lı du - rur - ken İh - ti - ya - ra kim - ba - kar

Şarkı-10: Silifke'nin Yoğurdu Çocuk Şarkısı

Kaynak: MEB, 2012: 19.

Tür: Türkü

Besteci-Yöresi: Silifke

Konu: Türkmenlerin yoğurt sevgisi

Ritmik Yönden: Ritmik yönden incelendiğinde şarkının 2/4'lük ölçü sayısı ile yazıldığı, içinde ise dörtlük ve sekizlik nota değerlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Modal Yönden: Türkü mi karar sesinde yazılmış, seghah dizisinin genel özelliklerini taşımaktadır.

Değerlendirme: Türkü 16 ölçüden oluşmaktadır. Türkünün ses sınırları incelendiğinde mi-re aralığında yani 7'li aralığı kapsayacak şekilde yazıldığı görülmektedir. Öğrencilerin ses sınırlarına uygun yazılmıştır.

5 TONAL ŞARKI LİSTE VE ÖZELLİKLERİ

Tablo-1: 5 Tonal Şarkı Liste ve Özellikleri

Eser Adı	Besteci-Yöresi	Ton-Karar	Ses Genişliği Ambitus	Kullanılan Nota Değerleri	Ölçü
Akşam	Z. Aydınlan	La minör	Sol diyez-re 5'li		2/4' lük 8 ölçü
Dere	Z. Aydınlan	La minör	mi-re 7'li		6/8' lik 8 ölçü
Hayvanlar	Saip Egüz	Re majör	Re-si 6'lı		2/4' lük 8 ölçü
Neşeli Ol		Do majör	Do-la 6'lı		2/4' lük 16 ölçü
Şen Gemiciler	A. Muhtar Ataman	Mi minör	Mi-mi Oktav		2/4' lük 16 ölçü

5 MODAL ŞARKI LİSTE VE ÖZELLİKLERİ

Tablo-2: 5 Modal Şarkı Liste ve Özellikleri

Eser Adı	Besteci-Yöresi	Ton-Karar	Ses Genişliği Ambitus	Kullanılan Nota Değerleri	Ölçü Rakamı ve Ölçü Sayısı
Sunalar	Türkü-Van	La karar Uşşak	Sol-mi 6'lı		2/4' lük 8 ölçü
Hey Güzeller	Türkü- Sivas	La karar Uşşak	Sol-mi 6'lı		6/8' lik 8 ölçü
Sarı Mendil	Türkü-Ergani	Re karar Buselik	Re-do 7'li		2/4' lük 8 ölçü
Ziller	Türkü- Eskişehir	Do karar Çargah	Si-la 7'li		2/4' lük 16 ölçü
Silifke'nin Yoğurdu	Türkü-Silifke	Mi karar Segah	Mi-re 7'li		2/4' lük 16 ölçü

Tablo-3: Değerlendirme Ölçeği

NİTELİKLER	SIFATLAR					
	TAMAMEN	BÜYÜK ÖLÇÜDE	KISMEN	AZ	HİÇ	YOK
Şarkı söylerken doğru nefes kullanma						
Şarkıda doğru yerde nefes alma						
Ezgiyi doğru söyleme						
Şarkının ritmik yapısına uyma						
Şarkı sözlerinin doğru artiküle edilmesi						
Ton ve makamda kalma						
Sesleri doğru ve temiz çıkarma (entonasyon)						
Şarkının karakteristik yapısına uygun söyleme						
Şarkıyı bir bütün olarak toplu halde söyleyebilme						
Şarkının ses aralığına zorlanmadan uyum sağlama						

SIFATLAR

HİÇ	1
AZ	2
KISMEN	3
BÜYÜK ÖLÇÜDE	4
TAMAMEN	5

3.3.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Uygulanan gözlem sonucunda elde edilen veriler spss programından yararlanılarak bağımsız örneklem t testi yapılarak çözümlenmiş ve çıkan sonuçlar p anlamlılık değerine göre yorumlanmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde aşağıda oluşturulan değerlendirme ölçeği sonuçlarına yer verilmiştir. Alanında uzman 6 müzik eğitimcisi video kayıtlarını izlerken her şarkı için ayrı ayrı bu ölçeği değerlendirmiş çıkan veriler spss programında bağımsız örneklem t testi yapılarak sonuçlar yorumlanmıştır.

Nitelikler tonal ve modal şarkı için ayrı ayrı analiz edilmiş arasında farkın olup olmadığı sonucuna varılmıştır. Grup 1 tonal şarkıları, grup 2 modal şarkıları temsil etmektedir. Çıkan sonuçlar istatistik sonuçlarıyla birlikte şu şekildedir:

1-Şarkı söylerken doğru nefes kullanmakriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,456 > 0,05$ ' den büyük olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-4: Değerlendirme Ölçeği 1. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	p
1 Tonal	30	3.90	,30	,750	58	,456
2 Modal	30	3.83	,37			

2- Şarkıda doğru yerde nefes alma kriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,083 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-5: Değerlendirme Ölçeği 2. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	p
1 Tonal	30	4,00	,00	1,795	58	,083
2 Modal	30	3,90	,30			

3- Ezgiyi doğru söyleme kriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,167 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-6: Değerlendirme Ölçeği 3. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	2,90	,71	1,401	58	,167
2 Modal	30	2,60	,93			

4- Şarkının ritmik yapısına uyma kriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,215 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-7: Değerlendirme Ölçeği 4. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	3,53	,86	1,254	58	,215
2 Modal	30	3,26	,78			

5- Şarkı sözlerinin doğru artiküle edilmesi kriteri sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,427 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-8: Değerlendirme Ölçeği 5. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	3,66	,66	,801	58	,427
2 Modal	30	3,53	,62			

6- Ton ve makamda kalma kriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,513 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-9: Değerlendirme Ölçeği 6. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	2,46	,86	,658	58	,513
2 Modal	30	2,30	1,08			

7- Sesleri doğru ve temiz çıkarma (entonasyon) kriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,111 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-10: Değerlendirme Ölçeği 7. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	2,46	,81	1,618	58	,111
2 Modal	30	2,13	,77			

8- Şarkının karakteristik yapısına uygun söyleme

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,512 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-11: Değerlendirme Ölçeği 8. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	3,00	,94	,660	58	,512
2 Modal	30	2,86	,57			

9- Şarkıyı bir bütün olarak toplu halde söyleyebilme kriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,081 > 0,05$ ' den olduğu için olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-12: Değerlendirme Ölçeği 9. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	3,56	,77	1,77	58	,081
2 Modal	30	3,23	,67			

10- Şarkının ses aralığına zorlanmadan uyum sağlama kriter sonuçları

Anlamlılık p değerine baktığımız zaman $0,338 > 0,05$ ' den olduğu için istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo-13: Değerlendirme Ölçeği 10. Kriter Analiz Sonuçları

Gruplar	N	X	Std. Sap.	T	Ser. Der.	P
1 Tonal	30	3,06	,73	,965	58	,338
2 Modal	30	2,86	,86			

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde bulgular ve yorum bölümünde açıklanan bulgular ve yorumlara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda belirtilen önerilere yer verilmiştir.

Yapılan araştırma spss programı yardımıyla ulaşılan bulguların yorumlanması ile elde edilen sonuçlarla ve kaynak bulgularla desteklenen bilgiler ışığında 6. sınıf öğrencilerinde tonal ve modal şarkıları öğrenme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır.

Spss programında çıkan veriler anlamlı bir farklılığın olmadığını gösterse de alt problemler doğrultusunda işaretlenen sıfatlar incelenip gözlemde ne gibi ilk sonuçlar verilmiş aşağıda incelenmiştir.

1. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Şarkı söylerken doğru nefes kullanma kriterinde tonal şarkılarda 27 tane büyük ölçüde, 3 tane kısmen şıkları modal şarkılarda ise 25 tane büyük ölçüde, 5 tane kısmen şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

2. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Şarkıda doğru yerde nefes alma kriterinde tonal şarkılarda 30 tane büyük ölçüde şıkları modal şarkılarda ise 27 tane büyük ölçüde, 3 tane kısmen şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

3. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Ezgiyi doğru söyleme kriterinde tonal şarkılarda 6 tane büyük ölçüde , 15 tane kısmen, 9 tane az şıkları modal şarkılarda ise 5 tane büyük ölçüde, 12 tane kısmen, 9 tane az, 4 tane hiç şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

4. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Şarkının ritmik yapısına uyma kriterindedonal şarkılarda 2 tane tamamen,16 tane büyük ölçüde, 9 tane kısmen, 2 tane az, 1 tane de yok şıkları modal şarkılarda ise 5 tane büyük ölçüde, 10 tane kısmen, 6 tane az şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

5. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Şarkı sözlerinin doğru artiküle edilmesi kriterindedonal şarkılarda 1 tane tamamen,20 tane büyük ölçüde, 7 tane kısmen, 2 tane az şıkları modal şarkılarda ise 17 tane büyük ölçüde, 10 tane kısmen, 2 tane az şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

6. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Ton ve makamda kalma kriterindedonal şarkılarda 2 tane büyük ölçüde, 14 tane kısmen, 10 tane az, 2 tane hiç, 1 tane yok şıkları modal şarkılarda ise 3 tane büyük ölçüde, 11 tane kısmen, 11 tane az, 2 tane hiç, 3 tane yok şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

7. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Sesleri doğru ve temiz çıkarma (entonasyon) kriterindedonal şarkılarda 2 tane büyük ölçüde, 13 tane kısmen, 13 tane az, 1 tane hiç, 1 tane yok şıkları modal şarkılarda ise 10 tane kısmen, 16 tane az, 3 tane hiç, 1 tane yok şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

8. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Şarkının karakteristik yapısına uygun söyleme kriterindedonal şarkılarda 1 tane tamamen, 9 tane büyük ölçüde, 10 tane kısmen, 9 tane az, 1 tane hiç şıkları modal şarkılarda ise 3 tane kısmen, 19 tane az, 8 tane hiç şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini

söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

9. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Şarkıyı bir bütün olarak söyleyebilme kriterinde tonal şarkılarda 2 tane tamamen, 16 tane büyük ölçüde, 9 tane kısmen, 3 tane az şıkları modal şarkılarda ise 11 tane büyük ölçüde, 15 tane kısmen, 4 tane azşıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

10. Alt Probleme ilişkin Sonuç

Şarkının ses aralığına zorlanmadan uyum sağlama kriterinde tonal şarkılarda 9 tane büyük ölçüde, 14 tane kısmen, 7 tane az şıkları modal şarkılarda ise 8 tane büyük ölçüde, 11 tane kısmen, 10 tane az, 1 tane hiç şıkları işaretlenmiştir. İlk bakıldığında tonal şarkılarda kriterin daha iyi gözlemlendiğini söyleyebiliriz yalnız spss programı sonuçlarına göre anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

ÖNERİLER

Araştırmada varılan sonuçlar doğrultusunda getirilen önerilere aşağıda yer verilmiştir.

1- İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin lisans dönemi boyunca kaliteli ve çalışma hayatına uygun bir eğitim programı almaları,

2- Müzik öğretmenliği lisans programında çocuk şarkıları besteleme, eşikleme ve yorumlama üzerine yönelik teorik ve uygulamalı dersler alması ve programda yeterli değilse bu amaca yönelik dersler eklenmesi,

3- Derste işlenecek parça seçiminde öğrencilerin yaşı, seviyesi ve hazırbulunuşlukları göz önüne alınması,

4- Okul müzik kitaplarının kademeli olarak zorlaşan, çocuğun seviyesini zorlamayan, basit müzik aletleriyle eşlik edebileceği, öğrenciyi ve öğretmeni zorlamayacak şekilde hazırlanması,

5- Kaliteli dinleyici ve yorumcu oluşturmak adına 1 saat olan müzik dersini en az 2 saate çıkarılması, sağlıklı ders işlenmesi adına okullara materyal alınması hususunda maddi destek sağlanması,

6- Ayrıca ilköğretim birinci kademedeki müzik dersine branş öğretmenin girmesi,

7- Okul idarecileri ve veliler bu dersin gerekliliği ve amacı konusunda bilgi sahibi olması bu konuyla ilgili gerekli seminerler düzenlenmesi ve bilinçlendirilmesi,

8- Sınav sisteminde olmayan bir ders olduğundan, ders programı hazırlarken son saatlere bırakılmaması,

9- Tonal ve modal şarkıların müfredatta aynı oranda ve aynı zorluk derecesine göre yer alması,

10- Okul müzik kitaplarında yer alan şarkıların altyapıları da cd olarak müzik öğretmenlerine temin edilmesi,

11- Eğitim müziği alanında beste yapan bestecilerin desteklenmesi, T.R.T, Kültür Bakanlığı, M. E. Bakanlığı, üniversiteler ve kültür merkezi gibi kurum ve kuruluşların çocuk şarkıları yarışması düzenleyerek hem yeni bestecileri teşvik etmesi hem de çıkacak çocuk şarkılarının repertuarda yerini almaları,

12- Çocuk şarkılarında konular hep aynı başlık altında devam etmemesi, söz yazarlarının bunu dikkate alarak çocuk şarkısı yazmaları,

13- Türk müziği dizilerinde yazılan çocuk şarkıları az yapıda kalmakta okul müzik kitapları da bu yüzden var olan türk sanat ve halk müziği repertuarından şarkılar seçmekte tabi bu durumun öğrenci seviyesine ve ilgisine ne kadar uygun olduğu tartışılmakta, bu yüzden Türk müziği dizilerinde çocuk şarkıları yazılması,

14- Yeni çocuk şarkıları bestelenirken çağın getirdiği gereksinimlere uygun yazılması gerekirse pop yada rap tarzında çocuk şarkısı yazılabilmesi, böylece derse olan ilginin artması,

15- Kurulacak yeni çocuk korolarının bu konuda yardımcı olması yeni çocuk şarkılarının ortaya çıkmasına sebep olması,

16- Üniversitelerde branş seçimine yeni bir seçenek olarak eklenmesi,

17- Eğitim müziği besteleme dersinin daha işlevsel hale getirilmesi, M. E. Bakanlığı ile iş birliği içinde ilköğretim çağındaki çocuk korolarının derse katılımının sağlanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdoğu, Onur ve Polat, Mustafa (1987). *Makamsal Okul Şarkıları*. İzmir: Konservatuar Yayıncılık ve Dağıtım.
- Aktaş, Sibel (2008). *İlköğretim II.Kademe Okul Şarkılarının Öğrencilere Uygunluğunun İncelenmesi*.Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Aral, Neriman, Baran, Gülen, Bulut, Şenay ve Çimen, Serap(2001). *Çocuk Gelişimi 1*, İstanbul: Ya-Pa Yayınevi.
- Aral, Neriman, Baran, Gülen, Bulut, Şenay ve Çimen, Serap(2001). *Çocuk Gelişimi 2*, İstanbul: Ya-Pa Yayınevi.
- Bacanlı, Hasan (2000). *Gelişim ve Büyüme* (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Başer, Fatma A. (Ocak 2004). Müziğin Okul Öncesi Dönemde Çocuk Gelişimine Katkısı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 271-284.
- Bilgin, A. Süleyman (2009). *İlköğretim Öğrencilerinin Okul Şarkılarına Yönelik Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Çoban, Adnan, (2005). *Müzik terapi*. İstanbul: Timaş Yayınları 1253 Psikoloji Dizisi/9.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Eskioğlu, İtir (30-31 Ekim 2003). *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*. (Bildiri). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Göher, Feyzan (2006). *Türk ve Batı Çocuk Şarkılarının Karşılaştırmalı Analizi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güler, Levent (2009). *İlköğretim II. Kademe (6.7. ve 8. Sınıflar) Müzik Dersi Kitaplarında Türk Müziği Okul Şarkılarına Ayrılan Yer*.Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). *İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

- Milli Eğitim Bakanlığı.(2012) *İlköğretim 5 Müzik Öğrenci Çalışma Kitabı*. Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı.(2012) *İlköğretim 6 Müzik Öğrenci Çalışma Kitabı*. Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı.(2012) *İlköğretim 7 Müzik Öğrenci Çalışma Kitabı*. Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı.
- Özbek, Mehmet (1990). Milli Kültürümüz İçinde Türk Halk Müziği. *Milli Kültür Unsurlarımız Üzerinde Genel Görüşler*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını, 40, 194.
- Özer, D. S.ve Özer, K. (2007). *Çocuklarda Motor Gelişim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Sağır, Turan (2002). *Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sak, Sultan Özlem (1997). *İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi ve Çocuk Şarkıları Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Say, Ahmet (2001). *Müzik Öğretimi* (3. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Selçuk, Ziya (2001). *Gelişim ve Öğrenme* (8.Baskı). Ankara, Nobel Yayınları.
- Senemoğlu, Nuray (2001). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim* .Ankara: Gazi Kitapevi.
- Sun, Muammer (1984). *Kır Çiçekleri*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Şentürk, Nezihe ve Efe İsmet E. (Mayıs-Eylül 2002).*İlköğretim Okullarına Yönelik Şarkı Albümü*. <http://www.erdemefe.com/arsiv/cocuksarkilari.pdf>, Erişim Tarihi: 16.10.2013.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar İlke ve Yaklaşımlar*(3. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yeşilyaprak, B. (Ed.) (2006). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Yıldız, Nedim (2005). Çocuk Şarkılar Üzerine Bir İnceleme. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 20, ISSN, 1300-1323, 74.